

SAYACI

TANIM

Doğal ya da suni deriler ile tekstil ürünlerinden kesilmiş parçaları makinelerle işleyerek ayakkabı modeline uygun hale getiren kişidir.

A- GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

Ayakkabının üst bölümüne saya denir. Sayacı, kişilerin ayakkabı ihtiyacına cevap verebilmek için estetik özellikleri de göz önünde bulundurarak;

- İş organizasyonu yapar,
- Modele uygun biçimde saya tıraş bıçağı ya da tıraş makinesi ile inceltilmesi gereken yerleri tıraşlar,
- Tıraşlanan yerlere boya ve yakma işlemini uygular,
- Kıvrırma yapılacak yerleri elde ya da makinede yapıştırıcı sürerek kıvrırır,
- Mermer üzerinde sayaya astra yapıştırıcı sürüp, sayacı çekici yardımıyla regola yapar (parçaları birleştirir),
- Regola yapılmış saya parçalarını çeşitli saya makineleri yardımıyla modele uygun olarak diker,
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE EKİPMAN

- Saya tıraş bıçağı,
- Masat,
- Eğe
- Biley taşı,
- Makaslar,
- Çekiç,
- Mermer,
- Pergel,
- Saya tıraş makinesi,
- Yapıştırıcı sürme makinesi,
- Kıvrırma makinesi,
- Zımba makineleri,
- Kapsül, pim ve aksesuar takma makinesi,
- Saya dikme makinesi (tek iğne, çift iğne, kollu)
- Çeşitli yapıştırıcılar, iplikler vb.

SAYACI

B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Sayacı olmak isteyenlerin;

- Parçalar arasındaki ilişkileri algılayabilen,
- Bütünü zihninde canlandırabilen,
- Çizim yeteneği olan,
- Ayrıntıları algılayabilen,
- Nesnelerle, aletlerle ve makinelerle çalışmaktan hoşlanan kişiler olmaları gerekir.

Ayrıca, yaratıcılık meslekte ilerlemeyi kolaylaştıran bir özelliktir.

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Sayacı, ayakkabı üreten fabrika ve atölyelerde çalışır. Çalışma ortamı, kimyasal madde ve rahatsız edici koku içerir; ayrıca kapalı, havasız ve kısmen gürültülüdür. Kullanılan kimyasal maddeler, sağlığı bozucu durumlara neden olabilir. Çalışırken elektrik çarpması, makine kazası, kesilme gibi iş tehlikeleriyle karşılaşabilir. Sayacı çalışırken nesnelerle ilgilidir. İş genellikle haftada 6 gün çalışmayı gerektirir. Sayacı bazen oturarak bazen de ayakta çalışır. Çalışırken müşterilerle ve diğer çalışanlarla iletişime girmesi gerekebilir.

SAYACI

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Mesleğin eğitimi yeterli müracaat olması halinde tüm mesleki eğitim merkezlerinde Ayakkabı ve Saraciye Teknolojisi alanı “Ayakkabı Üretimi” dalında, kalfalık ve ustalık eğitimleri verilmektedir.

MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

Çıraklık eğitimine başlayabilmek için;

- En az ortaokul mezunu olup zorunlu eğitim çağında olanlar eğitim seviyelerine uygun olarak düzenlenecek mesleki eğitim programlarına göre çıraklık eğitimine alınabilir.
- Kayıt yaptıracak öğrencilerin sağlık durumlarının ilgili mesleğin öğrenimine elverişli olması gerekir. Bu durum, programın özelliğine göre gerektiğinde, sağlık/sağlık kurulu raporuyla belgelendirilir.
- 14 yaşını doldurmuş olmak,
- Eğitim görmek istediği meslekte bir işyeri bulmak ve işvereni ile çıraklık sözleşmesi imzalamak gerekmektedir.

EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Mesleğinin eğitim süresi ilköğretimden sonra 4 yıldır. Eğitimin 3 yılı kalfalık, 1 yılı ustalık eğitimidir.

Mesleğin seçimi 9. sınıfta yapılır. Ortak genel kültür dersleri ve meslek dersleri her sınıf seviyesinde verilmektedir.

Eğitim haftada 1 gün mesleki eğitim merkezlerinde, 4 gün çıraklık sözleşmesi yapılan işyerlerinde verilmektedir.

Çıraklık ve mesleki eğitim kapsamında ders programı genel bilgi dersleri ile meslek bilgisi derslerinden oluşmaktadır.

Teorik olarak verilen bilgilerin yanında, işyerinde de usta öğreticinin gözetimi altında pratik çalışması yapılmaktadır.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN BELGE-DİPLOMA

Meslek eğitiminin 11. sınıfını başarı ile tamamlayanlara kalfalık belgesi, 12. sınıfı başarı ile tamamlayanlara ise ustalık belgesi verilir. Fark derslerini tamamladıkları takdirde meslek lisesi diploması ve mesleğiyle ilgili işyeri açma belgesi alırlar.

SAYACI

E- ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

İnsanların giyim ihtiyaçlarına cevap verdiğinden sayacılık geniş bir çalışma alanına sahiptir. Kişiler belli bir oranda sermaye ile kendi işyerlerini kurabilecekleri gibi küçük atölyelerde ve seri üretim yapan fabrikalarda da iş bulabilirler. Kadınların bu alanda çalışma oranları giderek artış göstermektedir. Sayacılık insan zekâsı ve emek gücünün yoğun olduğu bir meslektir. Saya ayakkabının üst bölümü olduğundan tüketicinin zevkine hitap etmekte, dolayısı ile modayı yakından ilgilendirmektedir. Önceleri tamamıyla el emeğine dayalı olan sayacılık, son yıllarda ayakkabı sanayiinin dış piyasalara açılmasıyla önemli gelişmeler kaydetmiştir. Küçük atölyeler yavaş yavaş yok olarak yerini bant usulü çalışan büyük atölyelere, fabrikalara bırakmaktadır.

F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

- 3308 sayılı “Mesleki Eğitim Kanunu” gereğince, işletmelerde mesleki eğitim gören öğrencilere asgari ücretin net tutarının; yirmi ve üzerinde personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 30’undan, yirmiden az personel çalıştıran işyerlerinde yüzde 15’inden, aday çırak ve çırağa yaşına uygun asgari ücretin yüzde 30’undan, kalfalık yeterliğini kazanan mesleki eğitim merkezi 12’nci sınıf öğrencilerine asgari ücretin yüzde 50’sinden aşağı olmamak üzere ücret ödenir.
- Eğitim gören öğrencilerin iş kazası ve meslek hastalıkları ile ilgili sigorta primleri devletçe karşılanır.
- Öğrenciler, mesleki eğitim yaptıkları işletmelerin sosyal imkânlarından faydalanır.

EĞİTİM SONRASI

Çalışanların asgari ücretten başlayan kazanç durumu, çalışılan işyerinin büyüklüğü, kişinin tecrübesi, bilgisi, yeteneği, çalışma kapasitesi ve sektörün ücret düzeyine göre değişebilmektedir.

Kendi işyerini açanlar işyerinin kapasitesi ya da kaliteli üretim oranında değişik miktarda kazanç elde ederler.

SAYACI

G-MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

Mesleki Eğitim Merkezinden diploma alarak mezun olanlara, alanın/bölümün devamı niteliğinde olan ve YKS Kılavuzunda belirtilen yükseköğretim (ön lisans/lisans) programlarını tercih ettikleri takdirde ek puan verilmektedir.

Ayrıca mezunlar, yükseköğretime giriş sınavlarında başarılı oldukları takdirde, YKS Kılavuzunda belirtilen programlara yerleştirilebilirler.

Çeşitli eğitim ve kurslara katılarak mesleki bilgi ve beceriler artırılabilir.

İŞ HAYATINDA İLERLEME

- Bağımsız işyeri açabilirler.

BENZER MESLEKLER

- Ayakkabıcı,
- Çantacı ve saraciyeci,
- Fora-freze ve gazumacı.

SAYACI

H- EK BİLGİLER

I- KAYNAKÇA

- Meslek elemanları,
- Saya Teknolojisi (Necdet ERKUTOĞLU/İstanbul-1995),
- Necdet ERKUTOĞLU (İstanbul Umum Sayacılar Odası, Mesleki Eğitim Danışmanlığı Birim Başkanı),
- Tozkoparan Mesleki Eğitim Merkezi,
- MEB Çıraklık Dönemi Sayacılık Meslek Dalı Eğitim Programı,
- Bostancı Mesleki Eğitim Merkezi,
- Çıraklık eğitimi program kitapçığı,
- 3308 Sayılı Kanun,
- MEB Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği
- Çıraklık ve Yaygın Eğitim Faaliyetleri” Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara-1999,
- Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması-ISCO 08,
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi kuruluşlar.

İ -AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>,
- Türkiye İş Kurumu web sayfası www.iskur.gov.tr,
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>,
- T.C. Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı, <http://www.osym.gov.tr/>,
- Bünyesinde “Meslek Bilgi Merkezi” Bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.